

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W KATOLICKIM STOWARZYSZENIU "CIVITAS CHRISTIANA"

Rozdział 1 Postanowienia ogólne

§ 1

1. Standardy Ochrony Małoletnich Katolickiego Stowarzyszenia "Civitas Christiana" [dalej: **Standardy**] zostały opracowane w związku z obowiązkami nałożonymi Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małych dzieci.
2. Standardy określają:
 - 1) zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników (personelu);
 - 2) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małym dzieckiem a personelem, w tym zachowania niedozwolone wobec małych dzieci;
 - 3) zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małego dziecka;
 - 4) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małego dziecka oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego;
 - 5) zasady przeglądu i aktualizacji Standardów;
 - 6) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
 - 7) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małym dzieciom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
 - 8) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małemu dziecku i udzielenie mu wsparcia;
 - 9) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małego dziecka;
 - 10) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małymi dziećmi, w tym zachowania niedozwolone;
 - 11) zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
 - 12) procedury ochrony małych dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
 - 13) zasady ustalania planu wsparcia małego dziecka po ujawnieniu krzywdzenia.

Rozdział 2 Objaśnienie terminów

§ 2

Ileć w Standardach jest mowa o:

- 1) **Civitas Christiana** – należy przez to rozumieć Katolickie Stowarzyszenie "Civitas Christiana", wpisane do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, pod numerem KRS: 0000028395;
- 2) **małym dzieckiem** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną do ukończenia przez nią 18 roku życia lub do zawarcia przez kobietę, która ukończyła lat 16 małżeństwa za uprzednim zezwoleniem sądu opiekuńczego;
- 3) **rodzicach** – rozumie się przez to także opiekunów prawnych oraz inne osoby, którym sąd powierzył sprawowanie opieki nad małym dzieckiem;
- 4) **pracowniku** – należy rozumieć przez to wszystkie osoby zatrudnione w Civitas Christiana na podstawie umowy o pracę, mianowania lub powołania, a także osobę

związaną z Civitas Christiana umową cywilnoprawną, a także wolontariusza, stażystę lub praktykanta;

5) **zarządzie** – należy przez to rozumieć zarząd Civitas Christiana;

6) **Krzywdzenie** – należy przez to rozumieć:

- a) przemoc fizyczną – czyli celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia, życia bądź też ich zagrożenie,
- b) przemoc emocjonalną – czyli powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać, groźba uszkodzenia ciała,
- c) przemoc seksualną – czyli angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą, w tym wykorzystywanie seksualne, które odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas,
- d) przemoc ekonomiczną – forma zaniedbania, polegająca na niezapewnieniu odpowiednich warunków do rozwoju małoletniego, pomimo posiadania do tego odpowiednich środków, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom,
- e) zaniedbywanie – czyli niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

Rozdział 3

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

§ 3

1. Zarząd, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi [dalej: **kandydat na pracownika**], zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr.
2. Zarząd od kandydata na pracownika pobiera informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
3. Jeżeli kandydat na pracownika posiada obywatelstwo innego państwa niż polskie, zarząd pobiera od niego dodatkowo informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. Jeżeli prawo państwa obywatelstwa kandydata na pracownika nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z dziećmi, kandydat ten przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa.
4. Zarząd pobiera od kandydata na pracownika oświadczenia złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej o państwie lub państwach (innych niż Rzeczpospolita Polska) w których kandydat zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat i państwie obywatelstwa oraz informację z rejestrów karnych każdego z tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. Jeżeli prawo państwa/państw, o których mowa w zdaniu poprzedzającym nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z dziećmi, kandydat ten przedkłada zarządowi informację z rejestru karnego państwa/państw.

5. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa:
 - 1) oświadczeniem pod rygorem odpowiedzialności karnej o tym fakcie wraz z:
 - 2) oświadczeniem pod rygorem odpowiedzialności karnej o tym fakcie, że nie był prawomocnie skazany w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
6. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej o których mowa w ust. 4 i 5 powyżej, składa się oświadczenie o następującej treści: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
7. Wzory oświadczeń dotyczących obywatelstwa/obywatelstw oraz zamieszkiwania w ciągu 20 lat oraz oświadczenia o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych określa załącznik 1 do niniejszych Standardów.
8. Informacje uzyskane z Rejestru, o których mowa w ust. 1, utrwała się w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
9. Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w ust. 2-5, załącza się do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do takiej działalności.
10. Za realizację obowiązków, o których mowa w ust. 1-9 odpowiada zarząd, który może upoważnić do tego innego pracownika.

Rozdział 4

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnim a pracownikami Civitas Christiana, w tym w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

§ 4

1. Wszyscy pracownicy realizują zasady ochrony małoletnich w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Civitas Christiana oraz swoich kompetencji.
2. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi, obowiązują wszystkich pracowników.
3. Nieprzestrzeganie zasad bezpiecznych relacji traktowane jest jako naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych lub rażące naruszenie umowy, ze wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami, z rozwiązaniem stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej włącznie.

§ 5

1. Pracownicy w relacjach z małoletnimi kierują się ich dobrem i działają w ich najlepszym interesie, z poszanowaniem ich godności i potrzeb oraz respektują prawa dziecka i prawa człowieka.
2. Pracownicy traktują małoletnich z szacunkiem i cierpliwością.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakichkolwiek form przemocy oraz krzywdzenie małoletnich w jakiegokolwiek formie.
4. Pracownicy zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnych relacji z małoletnimi przy zastosowaniu działań i komunikatów adekwatnych do sytuacji, wieku małoletniego i jego stopnia rozwoju.
5. Pracownicy są zobowiązani do równego traktowania małoletnich, niezależnie od ich płci, wieku, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy sprawności/niepełnosprawności.

6. W obecności małoletnich zabronione są jakiegokolwiek niestosowne zachowania, w szczególności używanie wulgarnych słów, gestów lub niestosownych żartów, obraźliwe uwagi pod adresem małoletniego lub innych osób, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności lub atrakcyjności seksualnej, nadużywanie w stosunku do małoletniego władzy, używanie w stosunku do małoletniego jakiegokolwiek formy przemocy.

§ 6

1. Pracownicy zobowiązani są do poszanowania nietykalności cielesnej i szeroko rozumianej prywatności małoletniego.
2. Pracownicy unikają innego kontaktu fizycznego z małoletnim niż niezbędny, czyli taki, który:
 - 1) jest odpowiedzią na wyartykułowane potrzeby małoletniego w danym momencie;
 - 2) uwzględnia wiek małoletniego oraz jego etap rozwojowy, płęć;
 - 3) jest odpowiedni w danym kontekście kulturowym i sytuacyjnym.
3. Pracownik dokonując oceny stosowności kontaktu fizycznego z małoletnim kieruje się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego. Pracownik zawsze pyta małoletniego o zgodę na kontakt fizyczny.
4. Pracownikowi nie wolno bić, szturchać, popychać, stosować jakichkolwiek kar cielesnych ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego.

§ 7

1. Odpowiedzialność za małoletnich podczas przebywania na terenie obiektów Civitas Christiana, korzystania z oferty Civitas Christiana oraz uczestnictwa w organizowanych przez Civitas Christiana wydarzeń, ponoszą ich rodzice/opiekunowie. Pracownicy nie pozostają sami z małoletnimi podczas wykonywania swoich obowiązków służbowych. W przypadku grup zorganizowanych występuje konieczność obecności rodziców/opiekunów podczas przebywania na terenie obiektów Civitas Christiana.
2. Kontakt pracowników z małoletnimi może odbywać się wyłącznie w godzinach działalności Civitas Christiana i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków pracownika.
3. Zabronione jest utrzymywanie kontaktów z małoletnimi poza terenem Civitas Christiana, w szczególności poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
4. W uzasadnionych przypadkach związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych Pracownik jest zobowiązany do utrzymywania kontaktów z małoletnimi za pośrednictwem rodzica/opiekuna, kanałami służbowymi, ewentualnie za pomocą prywatnego telefonu rodzica/opiekuna.

§ 8

1. Małoletni ma prawo do uzyskania informacji o osobie, której może zgłosić niewłaściwe zachowanie oraz ma prawo oczekiwać odpowiedniej reakcji na zgłoszenie.
2. Pracownicy są zobowiązani do wysłuchania małoletniego lub wskazania mu osoby, z którą może porozmawiać, do udzielenia pomocy małoletniemu lub innej odpowiedniej do sytuacji reakcji na niewłaściwe zachowanie.
3. Komunikacja między pracownikiem a małoletnim powinna być prowadzona z zachowaniem szacunku, cierpliwości, uważności i zrozumienia, zaś język komunikacji powinien być dostosowany do wieku i poziomu rozwoju małoletniego.
4. Komunikacja z małoletnim powinna odbywać się w sposób, który nie będzie go zawstydział, lekcewał ani obrażał.
5. Pracownik nie może krzyknąć na małoletniego, z wyjątkiem szczególnych przypadków wynikających z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa małoletniego.
6. Pracownik każdorazowo informuje małoletniego o decyzjach podejmowanych w stosunku do niego oraz wyjaśnia mu ich podstawy.

§ 9

1. Civitas Christiana zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Civitas Christiana, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego, unikając jego nieuprawnionego utrwalenia, wykorzystania oraz publikacji, z zastrzeżeniem postanowień poniżej.
3. Pracownik nie może ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych. Informacje wrażliwe obejmują informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej, a także jego wizerunek.
4. Pracownik nie może utrwalać wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, utrwalanie głosu) dla potrzeb prywatnych. Pracownik powinien uniemożliwić osobom/podmiotom trzecim utrwalanie wizerunku małoletniego.
5. Utrwalanie wizerunku małoletniego jest możliwe wyłącznie na potrzeby Civitas Christiana i wyłącznie za zgodą rodzica lub opiekuna, która jest udzielana w formie pisemnej oraz za zgodą małoletniego. Pracownik jest zobowiązany każdorazowo do poinformowania rodzica lub opiekuna prawnego oraz małoletniego o celu utrwalenia wizerunku. Takie utrwalenie wizerunku małoletniego nie może jednak nigdy ukazywać małoletniego w negatywnym kontekście.
6. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

§ 10

Niedozwolonymi zachowanymi pracowników wobec małoletnich są:

- 1) stosowanie agresji, gróźb wobec małoletniego lub jakiegokolwiek innej formy przemocy;
- 2) nawiązywanie z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych oraz składanie małoletnim propozycji o nieodpowiednim charakterze;
- 3) udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę;
- 4) zachowywanie się w obecności małoletnich w sposób seksualnie prowokacyjny;
- 5) proponowanie oraz częstowanie małoletnich alkoholem, wyrobami tytoniowymi, e-papierosami, środkami odurzającymi, narkotykami i innymi nielegalnymi substancjami, jak również tolerowanie używania ich przez małoletnich oraz używanie takich wyrobów lub substancji przez pracownika w obecności małoletnich;
- 6) wszelkie zachowania, które mają znamiona innych form przemocy psychicznej, fizycznej lub wykorzystywania seksualnego;
- 7) wszelkie zachowania, które zawstydzają, upokarzają, dyskryminują lub poniżają małoletniego;
- 8) niestosowny kontakt fizyczny z małoletnim;
- 9) opowiadanie w ich obecności nieodpowiednich żartów, w szczególności o podtekście seksualnym, obscenicznym lub wulgarnym;
- 10) łamanie praw dziecka i praw człowieka;
- 11) dyskryminacja małoletniego ze względu na stan zdrowia, potrzeby rozwojowe i edukacyjne, możliwości psychofizyczne, status społeczny, seksualność, orientację seksualną, pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne i światopogląd.

§ 11

1. Pracownicy pozostają uwrażliwieni na jakąkolwiek przemoc wobec małoletnich, w tym przemoc rówieśniczą.
2. W przypadku podejrzenia krzywdzenia, stwierdzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego pracownik zobowiązany jest poinformować zarząd o zaistniałej sytuacji.

Rozdział 5

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

§ 12

1. Odpowiedzialność za małoletnich podczas przebywania na terenie Civitas Christiana i korzystania z oferty Civitas Christiana oraz uczestniczenia podczas wydarzeń organizowanych przez Civitas Christiana ponoszą ich rodzice/opiekunowie.
2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania zasad i norm obowiązujących w Civitas Christiana oraz stosowania się do poleceń pracowników, mieszczących się w granicach prawa, obowiązujących w Civitas Christiana regulacji oraz zasad współżycia społecznego.
3. Małoletni szanują prawo innych osób do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie, narodowość, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych i nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek odmiennosc.
4. Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec siebie oraz innych osób nie może naruszać ich godności. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach przyjętych norm i wartości. Małoletni akceptują i szanują siebie nawzajem.
5. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, tj. używanie zwrotów grzecznościowych, uprzejmość, życzliwość, poprawny, wolny od wulgaryzmów język, kontrola swojego zachowania i emocji.
6. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować słownej, psychicznej czy fizycznej agresji i przemocy wobec innych. Jeżeli w relacjach z innymi osobami pojawiają się jakiegokolwiek nieprawidłowości – małoletni zgłaszają ten fakt osobie dorosłej.
7. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom agresji, przemocy i wulgarności oraz informowania rodziców/opiekunów, pracowników lub innych osób dorosłych o zaistniałej sytuacji.

§ 13

Za niedozwolone zachowania małoletnich uznaje się:

- 1) stosowanie jakiegokolwiek agresji i przemocy wobec innych osób;
- 2) stosowanie agresji i przemocy fizycznej w formach takich jak np.:
 - a) bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie/szczypanie,
 - b) napastowanie seksualne,
 - c) nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
 - d) fizyczne zaczepki,
 - e) zmuszanie innej osoby do podejmowania jakichkolwiek działań,
 - f) rzucanie w kogoś przedmiotami;
- 3) stosowanie agresji i przemocy słownej w formach takich jak np.:
 - a) wyzwiska,
 - b) wyśmiewanie, drwienie, szydzenie,
 - c) bezpośrednie obrażanie ofiary,
 - d) plotki i obraźliwe żarty,
 - e) przedrzeźnianie,
 - f) poniżanie,
 - g) groźby;
- 4) stosowanie agresji i przemocy psychicznej w formach takich jak np.:
 - a) wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie,
 - b) wulgarne gesty,
 - c) śledzenie/szpiegowanie,

- d) obraźliwe sms-y i mms-y, wiadomości tekstowe i głosowe w mediach społecznościowych,
- e) wiadomości na forach internetowych,
- f) telefony i e-maile zawierające groźby lub zastraszające czy poniżające,
- g) niszczenie/zabieranie/chowanie rzeczy należących do innych osób,
- h) straszenie i szantażowanie.

Rozdział 6

Wymogi uwzględniające sytuację małoletnich niepełnosprawnych oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

§ 14

1. Odpowiedzialność za małoletnich z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi podczas przebywania na terenie Civitas Christiana ponoszą ich rodzice/opiekunowie.
2. Małoletni z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi utrudniającymi komunikację z pracownikami Civitas Christiana pozostają pod stałą opieką i nadzorem rodzica/opiekuna.
3. Pracownik w kontakcie z małoletnimi z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zachowuje cierpliwość, odnosi się do nich z szacunkiem oraz stosuje język komunikacji odpowiedni do stopnia niepełnosprawności małoletniego.
4. Pracownik uważnie wysłuchuje małoletniego oraz stara się udzielić pomocy i odpowiedzi dostosowanej do jego sytuacji związanej z niepełnosprawnością.
5. Pracownik pozostaje uważny na sytuację małoletnich z niepełnosprawnościami i reaguje na wszelkie negatywne i agresywne zachowania w stosunku do małoletnich z niepełnosprawnościami ze strony innych osób, w tym rówieśników.

Rozdział 7

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 15

1. Pracownicy kierują się przepisami prawa oraz wewnętrznymi regulacjami w Civitas Christiana i działają na rzecz ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.
2. Pracownicy zwracają szczególną uwagę na występowanie w zachowaniu małoletniego sygnałów świadczących o krzywdzeniu.
3. Każda informacja dotycząca podejrzenia krzywdzenia małoletniego traktowana jest poważnie i wyjaśniana jest bez względu na to od kogo pochodzi.

§ 16

1. W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez małoletniego lub jego rodzica/opiekuna, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji zarządowi.
2. Interwencja prowadzona jest przez zarząd lub jedną z trzech osób wyznaczonych przez zarząd.
3. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez zarząd lub inną wyznaczoną przez niego osobę.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony członka zarządu, a nie została wyznaczona osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.

5. Do udziału w interwencji można zaprosić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z małoletnim o trudnych doświadczeniach.
6. Osoba wyznaczona informuje rodziców/opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji.
7. Po poinformowaniu rodziców/opiekunów osoba wyznaczona składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioszek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, lub do GOPS. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach organów wskazanych w zdaniu poprzedzającym.
8. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 2 do Standardów.

§ 17

1. W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 (ogólny numer alarmowy) lub 999 (pogotowie ratunkowe), 997 (policja).
2. Zgłoszenia dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu. Taki pracownik następnie wypełnia kartę interwencji.

§ 18

1. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego osoba wyznaczona przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności z jego rodzicami/opiekunami. Osoba wyznaczona stara się ustalić przebieg zdarzenia. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Osoba wyznaczona organizuje spotkanie z rodzicami/opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. W przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa względem małoletniego, osoba wyznaczona informuje o tym fakcie zarząd i sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
4. W przypadku, gdy z rozmowy z rodzicami/opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą małoletniemu, ignorują lub bagatelizują zdarzenie, osoba wyznaczona informuje zarząd i sporządza wnioszek o wgląd w sytuację rodziny do właściwego sądu rodzinnego.
5. W przypadku zgłoszenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika, należy podjąć działania zapobiegawcze, w szczególności odsunąć pracownika od wszelkich form kontaktu ze wszystkimi małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
6. W przypadku podejrzenia dopuszczenia się przez pracownika wobec małoletniego innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, osoba wyznaczona powinna zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzaną o krzywdzenie, małoletniego oraz innych świadków zdarzenia.
7. W sytuacji, gdy naruszenie dobra małoletniego jest znaczne, w szczególności, jeżeli doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności małoletniego, należy rozważyć rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie zwierzchnikom tej osoby.
8. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniona przez Civitas Christiana, wówczas należy zarekomendować zakaz wstępu tej osoby na teren Civitas Christiana.
9. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informacje o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania ich w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym

instytucjom w ramach działań interwencyjnych, a także przekazywanie informacji wewnątrz Civitas Christiana, w ramach Standardów.

10. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego zgłosili rodzice/opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować rodziców/opiekunów małoletniego na piśmie.

§ 19

1. W przypadku krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego przebywającego w obiekcie Civitas Christiana lub podczas organizowanego przez Civitas Christiana wydarzenia, należy przeprowadzić rozmowę z małoletnim pokrzywdzonym oraz jego rodzicami/opiekunami oraz z małoletnim podejrzanym o krzywdzenie oraz jego rodzicami/opiekunami.
2. W trakcie rozmowy należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także jego wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji. Dla małoletniego krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.
3. Wspólnie z rodzicami/opiekunami małoletniego krzywdzącego należy omówić działania mające na celu zmianę niepożądanych zachowań. Z rodzicami/opiekunami małoletniego poddanego krzywdzeniu należy omówić działania służące zapewnieniu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
4. W przypadku, gdy małoletni krzywdzący nie uczestniczy w zajęciach organizowanych przez Civitas Christiana, należy porozmawiać z małoletnim poddanym krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z rodzicami/opiekunami małoletniego krzywdzonego, celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także jego wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego.
5. Osoba wyznaczona organizuje spotkanie z rodzicami/opiekunami małoletniego krzywdzącego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb oraz o sposobach reakcji na zdarzenie (np. poinformowanie sądu rodzinnego, szkoły).

Rozdział 8

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego

§ 20

1. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest małoletni w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, zarząd lub wyznaczona przez niego osoba informuje właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję, poprzez pisemne zawiadomienie.

§ 21

1. W przypadku, gdy wobec małoletniego popełniono przestępstwo zarząd lub osoba przez niego wyznaczona sporządza zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
2. W przypadku, gdy dobro małoletniego jest zagrożone - osobą odpowiedzialną za zawiadamianie sądu opiekuńczego poprzez złożenie wniosku o wgląd w sytuację rodziny, jest zarząd.
3. W przypadkach, w których osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa na szkodę małoletniego lub osobą, która zagraża dobru małoletniego, jest członek zarządu, czynności o których mowa w ust. 1 i 2 powyżej podejmuje osoba, która powzięła informacje o zaistniałej sytuacji.

Rozdział 9

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

§ 22

1. Projekt Standardów ochrony małoletnich w wersji pełnej oraz w wersji skróconej dla małoletnich opracowuje zarząd (bądź pracownik wskazany przez zarząd).
2. Osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie pracowników do stosowania Standardów są kierownicy wyodrębnionych komórek, a w braku kierownika – zarząd.
3. Znajomość i zaakceptowanie Standardów przez pracownika zostanie potwierdzone podpisaniem odpowiedniego oświadczenia, którego wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 3 do Standardów. Oświadczenia załącza się do akt osobowych pracownika/umowy cywilnoprawnej.
4. Osoba wskazana w ust. 2 w miarę potrzeby i możliwości organizuje pracownikom spotkania szkoleniowe dotyczące problematyki ochrony małoletnich i stosowania Standardów.
5. Ze spotkań szkoleniowych sporządza się notatki wraz z wykazem pracowników uczestniczących w szkoleniach, które przechowuje się w dokumentacji Civitas Christiana.

Rozdział 10

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

§ 23

1. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu jest Przewodniczący Zespołu Ochrony Małoletnich powołany Uchwałą Zarządu. Zgłoszeń można dokonywać osobiście lub za pośrednictwem wiadomości e-mail, wysłanej na adres: [standardyochrony@civitaschristiana.pl] lub telefonicznie, pod numerem telefonu: [783-981-822].
2. W sytuacjach niecierpiących zwłoki osobami odpowiedzialnymi za udzielenie małoletniemu wsparcia w sytuacji krzywdzenia jest każdy pracownik.
3. W przypadku uzyskania informacji lub zauważenia przez pracownika, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek udzielenia pomocy a następnie sporządzenia notatki służbowej i zgłoszenia tego faktu zarządowi.

Rozdział 11

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 24

1. Dokumentacja ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego oraz dokumentacja interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego jest przechowywana w sekretariacie Civitas Christiana i jest udostępniana wyłącznie za zgodą zarządu.
2. Odpowiedzialność za właściwe przechowywanie i udostępnianie dokumentacji ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego oraz interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego ponosi wyznaczony przez zarząd pracownik sekretariatu.

Rozdział 12

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 25

1. Urządzenia elektroniczne z dostępem do sieci Internet są dostępne wyłącznie dla pracowników Civitas Christiana. Civitas Christiana nie udostępnia małoletnim urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.

Rozdział 13

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 26

1. W sytuacji ujawnienia krzywdzenia małoletniego zarząd wyznacza pracownika, który ustala jaką pomoc będzie niezbędna i możliwa oraz opracuje plan wsparcia małoletniego.
2. Plan wsparcia małoletniego powinien zawierać wskazania dotyczące podjęcia przez Civitas Christiana działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa a tym samym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki.
3. Wdrożenie planu wsparcia małoletniego następuje po akceptacji zarządu.
4. Wyznaczony odpowiednio przez zarząd pracownik monitoruje przebieg realizacji planu wsparcia małoletniego.

Rozdział 14

Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Biblijnej

§ 27

1. Civitas Christiana jest organizatorem corocznego Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej [dalej: **Konkurs**], którego szczegółowe zasady są określone regulaminem opublikowanym na stronie internetowej www.okwb.pl
2. Konkurs odbywa się w trzech etapach:
 - a. Szkolnym,
 - b. Diecezjalnym,
 - c. Ogólnopolskim
3. Etap szkolny odbywa się w szkołach – z tej przyczyny zastosowanie mają do niego odpowiednie standardy ochrony małoletnich, wydane przez daną szkołę.
4. Etapy diecezjalny, spotkanie Młodych z Biblią oraz etap ogólnopolski odbywają się w ramach działalności Civitas Christiana – z tej przyczyny zastosowanie mają do nich niniejsze Standardy.
5. Etap ogólnopolski kończy się uroczystym finałem.
6. Zakwaterowanie małoletnich podczas Spotkania Młodych z Biblią/ etapu ogólnopolskiego/finału odbywa się w miejscach zakwaterowania zbiorowego, z których każdy posiada własne standardy ochrony małoletnich.
7. Podczas etapu ogólnopolskiego oraz Spotkania Młodych z Biblią obowiązuje kategoriyczny zakaz przebywania pracowników na osobności z małoletnimi. Takie przebywanie jest jednak dozwolone, w przypadku gdy pracownik przebywa na osobności z grupą małoletnich. W pozostałym zakresie pełne zastosowanie mają wszelkie postanowienia niniejszych Standardów.

Rozdział 15

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 28

1. W Civitas Christiana obowiązują Standardy ochrony małoletnich w wersji pełnej oraz w wersji skróconej przeznaczonej dla małoletnich.
2. Skrócona wersja Standardów przeznaczona dla małoletnich stanowi załącznik nr 4 do Standardów.

3. Standardy w wersji pełnej oraz skróconej zamieszcza się na stronie internetowej Civitas Christiana, wywiesza w widocznym miejscu w obiektach Civitas Christiana oraz udostępnia się do wglądu w sekretariacie.
4. Pracownik Civitas Christiana prowadzący zajęcia ma obowiązek zapoznać małych z Standardami w wersji skróconej, przeznaczonej dla małych. Potwierdzeniem omówienia Standardów jest wpis do dziennika zajęć lub sporządzona przez pracownika notatka.
5. Rodzice oraz opiekunowie małych przy zapisie małego na zajęcia są każdorazowo informowani o obowiązujących Standardach i możliwością zapoznania się z nimi w sposób określony w niniejszym paragrafie.

Rozdział 16

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

§ 29

1. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie, dokonywanie przeglądu i aktualizacji Standardów jest zarząd lub osoba wyznaczona przez zarząd.
2. Osoba, o której mowa w ust.1 co najmniej raz na dwa lata dokonuje oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami, sporządzając wnioski z przeprowadzonej oceny w formie pisemnej.
3. Zarząd, po dokonaniu wniosków, o których mowa w ust. 2 wprowadza niezbędne zmiany, a następnie ogłasza stosowną uchwałą nowe brzmienie Standardów.

Rozdział 17

Postanowienia końcowe

§ 30

Integralną część Standardów stanowią poniższe załączniki:

- 1) załącznik nr 1 – Wzory oświadczeń;
- 2) załącznik nr 1 – Wzór karty interwencyjnej
- 3) załącznik nr 2 - Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z obowiązującymi Standardami ochrony małych;
- 4) załącznik nr 3 - Skrócona wersja Standardów.

§ 31

Standardy wchodzi w życie z dniem podjęcia uchwały.

Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony
Małoletnich w Katolickim Stowarzyszeniu
"Civitas Christiana"

(imię i nazwisko)

(miejscowość, data)

(adres zamieszkania)

Oświadczenie o posiadaniu obywatelstwa państwa innego niż Rzeczpospolita Polska

Oświadczam, iż posiadam*, nie posiadam* obywatelstwo (obywatelstwa) innego państwa (innych państw) niż Rzeczpospolita Polska takiego/ takich jak**:

** niepotrzebne skreślić.*

*** w przypadku posiadania obywatelstwa (obywatelstwa) innego państwa (innych państw) niż Rzeczpospolita Polska wskazać te państwa*

(czytelny podpis)

(imię i nazwisko)

(miejscowość, data)

(adres)

**Oświadczenie o zamieszkiwaniu w ciągu ostatnich 20 lat w państwach innych niż
Rzeczpospolita Polska i państwo innego obywatelstwa**

Oświadczam, iż w ciągu ostatnich 20 lat nie zamieszkiwałem/-łam*, zamieszkiwałem/-łam* w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo (państwa) posiadanego innego obywatelstwa.

W przypadku zamieszkiwania wskazać poniżej państwo /państwa **:

Jestem świadomy/-ma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

** niepotrzebne skreślić.*

*** w przypadku zamieszkiwania wskazać państwo/państwa*

(czytelny podpis)

(imię i nazwisko)

(miejsowość, data)

(adres)

Oświadczenie dotyczące braku prowadzenia rejestru karnego i wydawania informacji z rejestru karnego w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska

Oświadczam, że w niżej wymienionym państwie (państwach) *:

nie jest prowadzony rejestr karny / nie wydaje się informacji z rejestru karnego.

Jednocześnie oświadczam, że nie byłem/am prawomocnie skazany/na w wyżej wymienionym państwie (państwach) za czyny zabronione odpowiadające przestępstvom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłam/em się takich czynów zabronionych, oraz że nie nałożono na mnie obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

**wskazać państwo/państwa*

(czytelny podpis)

Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony
Małoletnich w Katolickim Stowarzyszeniu
"Civitas Christiana"

KARTA INTERWENCJI Z DNIA [_____]

Imię i nazwisko małoletniego:		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia opis sytuacji)		
Osoba zgłaszająca interwencję (imię i nazwisko)		
Opis działań podjętych przez pracowników	Data	Działanie
Spotkania z rodzicami/opiekunami małoletniego	Data	Działanie
Forma podjętej interwencji	☐ Zawiadomienie Policji ☐ Wniosek o wgląd w sytuację rodziny ☐ Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ☐ Inny rodzaj interwencji. Wskazać jaki: [_____] 	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
Wyniki interwencji: działania organów sprawiedliwości, innych podmiotów, działania szkoły, działania rodziców/opiekunów	Data	Działanie

_____ data sporządzenia

_____ czytelny podpis

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony
Małoletnich w Katolickim Stowarzyszeniu
"Civitas Christiana"

imię i nazwisko pracownika

miejsowość, data

**OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA
O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNI
W KATOLICKIM STOWARZYSZENIU "CIVITAS CHRISTIANA"**

Oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich w Katolickim Stowarzyszeniu "Civitas Christiana" i zobowiązuję się do ich stosowania.

czytelny podpis pracownika

Standardy Ochrony Małoletnich w Katolickim Stowarzyszeniu "Civitas Christiana" wersja skrócona przeznaczona dla małoletnich

W Katolickim Stowarzyszeniu "Civitas Christiana" obowiązują Standardy Ochrony Małoletnich w wersji skróconej przeznaczonej właśnie dla Ciebie.

Zależy nam na Twoim bezpieczeństwie, dlatego prosimy Cię pamiętać, że **w Civitas Christiana należy:**

- ✓ **zachowywać się kulturalnie;**
- ✓ **szanować innych;**
- ✓ **przestrzegać obowiązujących zasad i reguł porządkowych.**

Pamiętaj, że:

- ✓ **masz prawo do ochrony przed przemocą fizyczną, psychiczną i zaniedbaniem;**
- ✓ **nikt nie ma prawa Cię krzywdzić fizycznie, psychicznie ani seksualnie;**
- ✓ **masz prawo do prywatności i szacunku;**
- ✓ **masz prawo do szukania pomocy w każdej sytuacji, w której czujesz się zagrożony.**

I. Bezpieczne relacje z pracownikami

Pracownicy Civitas Christiana

1. muszą traktować Cię z szacunkiem;
2. nie mogą stosować wobec Ciebie przemocy;
3. muszą odpowiadać na Twoje pytania i szanować Twoją prywatność;
4. nie mogą robić zdjęć ani filmów bez zgody Twojej i Twoich rodziców lub opiekunów;
5. nie mają prawa oferować Ci alkoholu, papierosów, e-papierosów, narkotyków ani żadnych innych nielegalnych substancji. Nie mogą także ich używać w Twojej obecności;
6. nie mogą kontaktować się z Tobą prywatnie poza w Civitas Christiana (przede wszystkim nie mogą do tego celu używać telefonu lub mediów społecznościowych (takich jak np. Facebook, Instagram, Tik-Tok).

II. Bezpieczne relacje między kolegami i koleżankami

Pamiętaj, że:

1. Twoi koledzy i koleżanki mają prawo do bycia szanowanym, bez względu na ich pochodzenie, wiek, płeć, wygląd, bycie osobą niepełnosprawną czy przekonania;
2. nie można stosować agresji ani przemocy wobec innych;
3. nie wolno nikogo napastować ani zmuszać do nieodpowiednich działań;
4. nie wolno drwić, szydzić, grozić, obrażać, plotkować, izolować ani śledzić innych.

III. Gdzie szukać pomocy?

Jeśli czujesz się niekomfortowo lub doznałeś krzywdy lub jesteś świadkiem krzywdzenia kogoś innego to natychmiast powiedz o tym komuś dorosłemu: pracownikom Civitas Christiana lub innemu dorosłemu, który jest obecny na terenie Civitas Christiana.

W razie potrzeby, możesz zadzwonić pod numery:

- **Alarmowy: 112**
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka: 800 12 12 12**
- **Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży: 116 111**
- **Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia": 116 123**
- **Całodobowa infolinia dla dzieci i młodzieży: 800 080 222**
- **Pomoc Psychologiczna: 22 425 98 48**
- **Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji: 22 594 91 00**

Pamiętaj: Każdy ma prawo do szacunku. Nie wahaj się szukać pomocy, jeśli czujesz się zagrożony – nie spotkają Cię z tego powodu żadne nieprzyjemności.